

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het zelfstandig strafbaar stellen van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel misbruik met kinderen

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel geeft uitvoering aan de in de Tweede Kamer aangenomen motie om het in bezit hebben van teksten met advies en/of richtlijnen over het seksueel misbruiken van kinderen expliciet strafbaar te stellen.¹ Het circuleren en kennisnemen van instructief materiaal over het seksueel misbruiken van kinderen is een zeer ernstig verschijnsel met wereldwijde tentakels. Seksueel misbruik van kinderen is een van de meest verwoestende vormen van criminaliteit en is maatschappelijk onaanvaardbaar. De afgelopen tijd zijn diverse (preventieve) trajecten en projecten in gang gezet om (online) seksueel kindermisbruik te bestrijden.² Inzet van het strafrecht is het sluitstuk in de aanpak van seksueel misbruik van kinderen. Misbruikssituaties - offline en online - moeten worden gestopt, door degenen die zich hieraan schuldig maken op te sporen en te vervolgen. Daders verdienen een stevige straf. Daarnaast moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat kinderen in een misbruikssituatie terechtkomen. Gedragingen die ertoe strekken een kind in een situatie te brengen waarin het seksueel kan worden misbruikt zijn uiterst schadelijk en verwerpelijk. Het benaderen van kinderen voor seksuele doeleinden, zoals grooming, is reeds strafbaar gesteld in van het Wetboek van Strafrecht (Sr). In aanvulling hierop wordt in dit wetsvoorstel het treffen van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel kindermisbruik zelfstandig strafbaar gesteld. Het huidige strafrechtelijk instrumentarium biedt niet in alle gevallen de passende mogelijkheid om op te treden tegen het bevorderen of vergemakkelijken van seksueel kindermisbruik, bijvoorbeeld wanneer sprake is van het ter beschikking stellen of het bezit van instructiemateriaal hierover. Voorts betreft het dermate onacceptabele en laakbare activiteiten dat het – ook vanuit een normatief oogpunt - wenselijk voorkomt te voorzien in een afzonderlijke en alle daarmee samenhangende gedragingen bestrijkende strafbaarstelling.

2. Zelfstandige strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel misbruik met kinderen

Al langer circuleert er op het zogenaamde dark web materiaal dat tot doel heeft geïnteresseerden met tips en trucs bij te staan bij het seksueel misbruiken van kinderen. Handleidingen over het seksueel misbruiken van kinderen zijn te vinden in verschillende omgevingen op het dark web. De handleidingen beschrijven - op bijna pedagogische wijze - hoe men 'op jacht' kan gaan naar kinderen, een kind kan verleiden, het vertrouwen van een kind kan winnen en een kind geheimen kan laten bewaren. Ook bevatten de handleidingen beschrijvingen over de wijze waarop met kinderen seksuele handelingen kunnen worden verricht zonder dat er beschadigingen ontstaan en hoe (dna-)sporen kunnen worden vermeden bij seksueel contact.

Materiaal als dit, dat ook wel wordt aangeduid als 'pedohandboek' of 'pedohandleiding', brengt kinderen in gevaar omdat het een voedingsbodem is voor de kindermisbruiker die zijn slag wil slaan. Uit Australische persberichten blijkt bijvoorbeeld dat terwijl de wereld zijn pijlen richt op het bestrijden van de Covid-19 pandemie, kindermisbruikers zich online verdiepen in mogelijkheden

¹ Kamerstukken II 2019/20, 31015, nr. 190.

² Zie de voortgangsbrief aanpak online seksueel kindermisbruik en kinderseksstoerisme d.d. 7 juli 2020.

Memorie van toelichting

om een kind seksueel te misbruiken door handleidingen hierover te vervaardigen en op het dark web te delen.³ Het dark web is voor iedereen toegankelijk en een ieder die dit wil kan hier materiaal uploaden, downloaden, overnemen naar een andere plaats of inzien. Het gevaar bestaat dat mensen die belangstelling hebben voor seks met kinderen en op zoek zijn naar 'tips en trucs' die zij kunnen gebruiken, zich via (open) internetbronnen eenvoudig de toegang kunnen verschaffen tot instructief materiaal hierover.

Het verstrekken van adviezen over hoe een kind "handig en veilig" seksueel te (blijven) misbruiken heeft onmiskenbaar een drempelverlagend effect richting daadwerkelijk seksueel misbruik van kinderen. Met deze informatie in handen worden zij die een kind kwaad willen doen gesterkt in de gedachte dat het doenlijk is kinderen seksueel te misbruiken, zonder te worden opgemerkt. Het dark web biedt een zodanige mate van anonimiteit aan gebruikers, dat het bekend staat – echter ten onrechte – als een 'vrijplaats' om kinderpornografisch materiaal te up- en downloaden, alsook instructief materiaal en ervaringen over het seksueel misbruiken van kinderen te delen.

Dit onrechtmatige gebruik van het darkweb moet, met preventieve en repressieve middelen, zo veel mogelijk worden aangepakt. Het circuleren en kennismaken van instructief materiaal met het oog op het plegen van seksueel kindermisbruik moet zoveel mogelijk worden ingedamd. Voorgesteld wordt daarom een nieuw artikel 240c aan het Wetboek van Strafrecht toe te voegen waarin zelfstandig strafbaar wordt gesteld het zich of een ander (opzettelijk) middelen, gelegenheid of inlichtingen verschaffen of trachten te verschaffen, dan wel het kennis en vaardigheden verwerven of een ander bijbrengen, tot het plegen van – kort gezegd – seksueel kindermisbruik. Onder het bereik van deze strafbaarstelling valt het in bezit hebben van teksten met advies en/of richtlijnen over het seksueel misbruiken van kinderen. Voorts kan op grond van de nieuwe bepaling strafrechtelijk worden opgetreden tegen het verstrekken, verwerven of bezitten van zowel schriftelijk als mondeling 'instructief pedomateriaal', dan wel het anderszins vergaren of bijbrengen van kennis of vaardigheden voor het seksueel misbruiken van kinderen. Hierop komt een maximumstraf van vier jaren gevangenisstraf of een geldboete van de vijfde categorie te staan. Van een zelfstandige strafbaarstelling van het bevorderen en vergemakkelijken van seksueel kindermisbruik gaat het onmiskenbare signaal uit dat dit gedrag uiterst verwerpelijk en strafwaardig is.

Het Wetboek van Strafrecht kent – naast de algemene strafbare voorbereidingshandelingen van artikel 46 Sr – reeds specifieke strafbaarstellingen van gedragingen die in de fase van voorbereiding worden gepleegd. Een voorbeeld is artikel 134a Sr, dat strafbaar stelt het zich of een ander opzettelijk gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaffen of tracht te verschaffen tot het plegen van een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf, dan wel zich kennis of vaardigheden daartoe verwerven of een ander bijbrengen. De delictsomschrijving van het nieuwe artikel 240c Sr is geënt op dit artikel. Net als artikel 134a Sr betreft artikel 240c Sr een specifiek voorbereidingsdelict. Het motief voor de strafbaarstelling is erin gelegen dat gedragingen die opzettelijk ertoe strekken seksueel misbruik van kinderen te bevorderen of vergemakkelijken, een groot gevaar opleveren voor het toebrengen van lichamelijke en psychische schade aan kinderen en een drempelverlagend effect hebben. Seksuele misdrijven waarbij gedragingen in de voorfase van daadwerkelijk seksueel misbruik strafbaar zijn gesteld komen nu ook al voor in de zedentitel van het Wetboek van Strafrecht. Voorbeelden zijn verleiding van een minderjarige of van een persoon of een virtuele creatie die zich voordoet als een kind (artikel 248a Sr) en grooming (artikel 248e Sr). Deze delicten hebben net als de hier voorgestelde strafbaarstelling als doel het vroegtijdig afwenden van gevaar op inbreuken op de seksuele integriteit van kinderen.

---

³ <https://www.theguardian.com/society/2020/may/14/child-abuse-predator-handbook-lists-ways-to-target-children-during-coronavirus-lockdown>.

Daarnaast biedt het wetboek strafrechtelijke bescherming tegen gedragingen die een markt voor seksueel misbruik van kinderen in stand houden en of stimuleren, zoals bezit van (virtuele) kinderpornografie (artikel 240b Sr). Dit gevaar gaat ook schuil achter de gedragingen die in het voorgestelde artikel 240c Sr strafbaar worden gesteld, waarvan een drempelverlagend en stimulerend effect op het plegen van seksueel misbruik van kinderen uitgaat.

Parallel aan dit wetsvoorstel wordt een wetsvoorstel tot modernisering van de huidige wetgeving inzake seksuele misdrijven voorbereid. Een voorontwerp van dit wetsvoorstel is in mei 2020 in consultatie gegeven. Bij brief van 12 mei jl. is de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.⁴ Te zijner tijd zal de voorgestelde strafbaarstelling in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving.

3. Verhouding tot huidig recht

Het huidige wettelijke kader biedt in een aantal gevallen, verspreid over verschillende bepalingen, grondslagen om strafrechtelijk te kunnen optreden tegen het ter beschikking stellen of het bezit van instructiemateriaal voor seksueel kindermisbruik. Gewezen kan worden op de algemene strafbaarstelling van medeplichtigheid, in de vorm van het verschaffen van middelen, gelegenheid of inlichtingen tot het plegen van een misdrijf (artikel 48, onderdeel 2, Sr) of van het aanbieden van medeplichtigheid aan enig strafbaar feit (artikel 133 Sr). Een ander voorbeeld betreft de reeds gememoreerde algemene strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen, door bijvoorbeeld informatiedragers te verwerven of voorhanden te handelen (artikel 46, eerste lid, Sr). Afhankelijk van de specifieke gedraging kan onder omstandigheden ook worden opgetreden op grond van de artikelen 131 Sr (opruiming), 132 Sr (verspreidingsmisdrijven met betrekking tot opruiend geschrift), 134 Sr (verspreidingsmisdrijven met betrekking tot het aanbieden van medeplichtigheid) en 240b Sr (kinderpornografie).

De huidige algemene strafbepalingen zijn evenwel niet in alle daarvoor in aanmerking komende gevallen toereikend voor strafrechtelijk optreden. Artikel 46 Sr zal bijvoorbeeld niet van toepassing kunnen zijn, indien gedragingen die wel als 'voorbereiding' kunnen worden aangemerkt echter geen betrekking hebben op een seksueel misdrijf waarvoor het wettelijk strafmaximum meer dan acht jaren bedraagt. En artikel 48 Sr schiet tekort indien bijvoorbeeld wel middelen, gelegenheid of inlichtingen zijn aangeboden, maar geen misdrijf is gepleegd of een strafbare poging daartoe of voorbereiding daarvan is gevolgd.⁵ Verder biedt artikel 131 Sr geen grondslag om het verspreiden van aanhitsend of aansporend instructief materiaal dat niet 'in het openbaar' plaatsvindt te vervolgen. Ook artikel 133 Sr stelt als eis dat een aanbod tot medeplichtigheid 'in het openbaar' plaatsvindt. Louter bezit of verwerven van instructief materiaal over het seksueel misbruiken van kinderen valt daarom niet onder het bereik van deze strafbepalingen. Deze gedragingen kunnen ook niet altijd onder het bereik van de artikelen 132 en 134 worden gebracht, omdat 'het in voorraad hebben' alleen strafbaar is op grond van deze bepalingen, indien men in voorraad heeft om te verspreiden of openlijk tentoon te stellen. Artikel 240b Sr kan van toepassing zijn als instructiemateriaal ook kinderpornografisch beeldmateriaal bevat. Materiaal dat uitsluitend bestaat uit tekst valt niet onder het bereik van artikel 240b Sr.

Het nieuwe artikel 240c Sr heeft betrekking op zowel geschreven als mondeling instructief materiaal voor het plegen van seksueel kindermisbruik en bestrijkt alle daarmee samenhangende gedragingen, waaronder het in bezit hebben of het verwerven van dergelijk materiaal. Ook het niet in het openbaar verspreiden hiervan valt onder het bereik van deze strafbepaling. Voor strafbaarheid op grond van artikel 240c Sr is voldoende dat de gedragingen in het concrete geval kunnen worden aangemerkt als zich of een ander opzettelijk inlichtingen (trachten te) verschaffen, dan wel zich kennis of vaardigheden verwerven of een ander bijbrengen tot het plegen van seksueel kindermisbruik.

⁴ Kamerstukken II 2019/20, 29279, 592.

⁵ T&C, Wetboek van Strafrecht, artikel 48 Sr, 12e druk.

4. Verhouding tot hoger recht

De internationale dimensie van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen maakt dat voor een effectieve preventie en bestrijding intensieve internationale samenwerking, op basis van internationaal bindende instrumenten, noodzakelijk is. Artikel 34 van het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK)⁶ roept staten op passende bilaterale, multilaterale en nationale, maatregelen te nemen om kinderen te beschermen tegen alle vormen van seksuele exploitatie en seksueel misbruik. Het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Verdrag van Lanzarote)⁷ verplicht lidstaten tot het strafbaar stellen van seksueel misbruik van kinderen en tot het nemen van preventieve maatregelen tegen seksueel misbruik en seksuele exploitatie van kinderen. Artikel 8 van dit verdrag bepaalt dat lidstaten wetgevende of andere maatregelen dienen te nemen die nodig zijn om de verspreiding van materiaal waarin seksueel kindermisbruik wordt gepromoot, te voorkomen of te verbieden. De strafbaarstellingen in het Verdrag van Lanzarote zijn reeds geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.⁸

Zoals reeds gememoreerd, worden er ook diverse preventieve maatregelen ingezet om (online) seksueel misbruik te bestrijden. Dit wetsvoorstel bevat, aanvullend op deze maatregelen, een specifieke wetgevende maatregel om bezit en verspreiding te voorkomen van materiaal dat seksueel misbruik van kinderen stimuleert. De huidige realiteit is dat er sinds jaren een (online) vraag en aanbod omgeving is ontstaan naar instructief materiaal over het seksueel misbruiken van kinderen. Specifieke wetgevende maatregelen kunnen eraan bijdragen dit verschijnsel de kop in te drukken.

De richtlijn 2011/93/EU⁹ brengt de EU-wetgeving op het terrein van bescherming van kinderen tegen seksueel misbruik en seksuele uitbuiting op het niveau van het Verdrag van Lanzarote en verplicht alle lidstaten hun nationale strafwetgeving daarop aan te passen. De richtlijn vindt haar grondslag in de artikelen 82, tweede lid, en 83, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). In artikel 83, eerste lid, VWEU wordt seksuele uitbuiting van kinderen expliciet genoemd als een vorm van criminaliteit waarvoor bij richtlijn minimumvoorschriften kunnen worden vastgesteld. De richtlijn is op zorgvuldige wijze in de Nederlandse rechtsorde geïmplementeerd. Met het – in aanvulling daarop – zelfstandig strafbaar stellen van voorbereidingshandelingen met het oog op het plegen van seksueel misbruik met kinderen voorziet het wetsvoorstel in een hoger beschermingsniveau dan de richtlijn 2011/93/EU voorschrijft. Nu het VWEU een grondslag voor het stellen van minimumvoorschriften bevat en de richtlijn 2011/93/EU het karakter van minimumharmonisatie heeft, is het de lidstaten toegestaan om een hoger niveau van bescherming tegen seksueel misbruik van kinderen te bieden.

5. Uitvoering en handhaving

Instructief materiaal over het seksueel misbruiken van kinderen wordt veelal geplaatst op het dark web. Geïnteresseerden bezoeken de websites of de omgevingen waar zij de handleidingen kunnen inzien, downloaden of delen. De verwachting is dat de nieuwe strafbaarstelling met name een beroep zal doen op de vaardigheden en capaciteit die de politie en het OM hebben voor het online opsporen van strafbare feiten. De toepassing van opsporingsactiviteiten op het dark web is ingewikkeld, maar niet onmogelijk. Nieuwe technieken en unieke opsporingsvaardigheden maken

---

⁶ Trb. 1990, 170.

⁷ Trb. 2008, 58.

⁸ Wet van 26 november 2009 tot uitvoering van het op 25 oktober 2007 te Lanzarote tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb.2008, 58), Stb. 2009, 544.

⁹ Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad, PbEU L 335/1.

het mogelijk om, als een webadres in het dark web is veiliggesteld, daar toch binnen te dringen en de content ontoegankelijk te maken. Het is op deze manier dus wel mogelijk om slagvaardig te zijn, hoewel er een grote kans is dat de inhoud van een ontoegankelijk gemaakte content nog steeds op een of meerdere niet bekende plaatsen op het internet staat.

De politie en het OM zijn voldoende toegerust met kennis, vaardigheden en bevoegdheden, en zeker in staat om verdachten op het dark web op te sporen en te vervolgen, of informatie hierover te delen met buitenlandse opsporingsinstanties. Bij verdenking van overtreding van artikel 240c Sr is sprake van een geval waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten (artikel 67, eerste lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering), waardoor de inzet van bijzondere opsporingsmiddelen mogelijk is.

Politie en OM zullen onverminderd voorrang geven aan het ontzetten van slachtoffers uit acute misbruiksituaties en aan het identificeren van misbruikers en sleutelfiguren. De nieuwe strafbaarstelling biedt de mogelijkheid om in een vroeg stadium op te treden tegen potentiële kindermisbruikers die op internet een bijzondere belangstelling tonen voor instructieve informatie over het seksueel misbruiken van kinderen. Aldus verruimt zij het instrumentarium in preventieve zin: daadwerkelijk seksueel misbruik wordt voorkomen.

Prioriteit is daarnaast het verwijderen van het materiaal op internet en het aanpakken en oprollen van de websites waarop deze informatie is geplaatst, door bijvoorbeeld het doen verwijderen daarvan door een tussenpersoon op grond van de Gedragscode Notice-and-Take-Down.¹⁰ Zo kan direct worden bereikt dat handleidingen voor het seksueel misbruiken van kinderen niet kunnen worden geraadpleegd en of gedownload.

6. Financiële gevolgen

PM

7. Advisering

PM

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I (artikel 240c Sr)

Het voorgestelde artikel 240c stelt strafbaar het zich of een ander inlichtingen (trachten te) verschaffen tot het plegen van een seksueel misdrijf waarbij een kind dat de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt wordt betrokken. Het is ook strafbaar om zich kennis of vaardigheden daartoe te verwerven of dit aan een ander bij te brengen. Voor strafbaarheid gedrag op grond van artikel 240c Sr moeten de volgende bestanddelen worden vervuld: 1) zich of een ander, 2) opzettelijk middelen, gelegenheid, of inlichtingen verschaffen, of trachten te verschaffen, 3) tot het plegen van een misdrijf als omschreven in de artikelen 244 en 245 of in de artikelen 242, 243, 246, 247 of 249 Sr waarbij een persoon is betrokken die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, 4) dan wel zich kennis of vaardigheden daartoe verwerven of een ander bijbrengen.

Onder zich of een ander opzettelijk middelen, gelegenheid of inlichtingen verschaffen of trachten te verschaffen valt zowel mondeling als schriftelijk verstrekte informatie. De middelen, gelegenheid of inlichtingen kunnen informatie, aanwijzingen of adviezen betreffen die betrekking hebben op het begaan van een seksueel misdrijf tegen een kind. Een aanwijzing of advies is bijvoorbeeld informatie over wat voor seksuele handelingen vanaf welke leeftijd kunnen worden verricht met een kind, over welke beschadigingen daarbij kunnen ontstaan, of over hoe voorkomen kan worden dat een kind bij deze handelingen pijn of ongemak ondervindt. Gedacht kan ook worden aan adviezen over plaatsen en of tijdstippen die 'geschikt' zijn om kinderen te benaderen, over hoe een

---

¹⁰ Kamerstukken II 2018/2019, 31 015, nr. 175.

Memorie van toelichting

kind uit te lokken of te selecteren als slachtoffer, die worden verstrekt in samenhang met bijvoorbeeld instructies voor het verrichten van bepaalde seksuele handelingen bij een kind. Het mag duidelijk zijn het aanbieden van dergelijk materiaal voor kennisneming, maar ook het in bezit hebben hiervan steeds valt onder de voorgestelde strafbaarstelling.

Van 'zich opzettelijk inlichtingen verschaffen of trachten te verschaffen' is bijvoorbeeld sprake wanneer men welbewust deelneemt aan een groepsgesprek (bijv. een online chatsessie) waarin instructies of adviezen voor het verrichten van seksuele handelingen bij een kind worden uitgewisseld. Onder 'zich opzettelijk inlichtingen verschaffen of trachten te verschaffen' valt ook het downloaden en bewaren van een internetpagina met instructief materiaal over het plegen van seksuele handelingen met een kind van een internetpagina, door dit bijvoorbeeld in een smartphone op te slaan of een uitgeprinte versie onder zich te houden.

Van 'een ander opzettelijk middelen, gelegenheid of inlichtingen verschaffen of trachten te verschaffen' kan ook sprake zijn wanneer iemand aanwijzingen of adviezen voor het plegen van seksuele handelingen met een kind op een (openbare) internetpagina plaatst of via WhatsApp of e-mail deelt met een ander. De strafwaardigheid van de gedragingen die onder artikel 240c Sr vallen, wordt gevormd door het bevorderend of vergemakkelijkend effect dat zij hebben op het plegen van seksueel misbruik van kinderen. Van 'trachten' een ander middelen, gelegenheid of inlichtingen te verschaffen is bijvoorbeeld sprake wanneer de dader door het versturen van een hyperlink, of door het verschaffen van gebruikersnaam en wachtwoord aan een ander, die ander leidt naar een locatie om instructief materiaal te downloaden of te bekijken.

Voor strafbaarheid op grond van artikel 240c Sr is vereist dat degene die middelen, gelegenheid of inlichtingen verschaft (of tracht te verschaffen) opzettelijk handelt. De dader moet opzet hebben op het inzetten van de middelen, gelegenheid of inlichtingen die hij welbewust (tracht te) verschaffen voor het plegen van een seksueel misdrijf tegen een kind. Opzet op het (trachten te) verschaffen impliceert dat de aard en de strekking van de middelen, gelegenheid of inlichtingen bij de dader bekend is.

Strafbaar is ook degene die kennis of vaardigheden verwerft of een ander bijbrengt tot het plegen van een seksueel misdrijf genoemd in artikel 240c Sr. Kennis of vaardigheden verwerven of bijbrengen kan op verschillende manieren plaatsvinden. Waar het om gaat is dat de dader zichzelf of een ander iets aanleert of tot iets bekwaamt. Degene die bijvoorbeeld deelneemt aan een online meeting waarin met behulp van een pop ter instructie expliciete seksuele handelingen worden voorgedaan, is zich kennis of vaardigheden aan het verwerven tot het plegen van seksuele misdrijven met een kind. Het kan dus gaan om het 'visueel' aanleren van technieken of trucs om een bepaalde seksuele handeling pijnloos te verrichten. Maar kennis en vaardigheden kunnen bijvoorbeeld ook in de vorm van mondelinge of schriftelijke instructies worden overgedragen. Het visueel aanleren van technieken voor seksuele handelingen zou bijvoorbeeld gepaard kunnen gaan met gedetailleerde mondelinge adviezen over het vermijden van het achterlaten van dna-sporen bij een kind waarmee seksuele handelingen worden verricht.

Een scherp onderscheid tussen '(zich) verschaffen van middelen, gelegenheid of inlichtingen' en 'bijbrengen (of verwerven) van kennis of vaardigheden' kan niet worden gemaakt, omdat in de praktijk vaak sprake zal zijn van een zekere overlap in de soort informatie die wordt verstrekt. Of de verstrekte informatie in een concreet geval is aan te merken als het verschaffen van middelen, gelegenheid of inlichtingen, dan wel als het bijbrengen van kennis of vaardigheden, maakt voor de strafwaardigheid niet uit. De gedragingen veronderstellen een actieve en daarmee welbewuste handeling. Het opzet van de dader moet gericht zijn op het inzetten van de verworven of bijgebrachte kennis of vaardigheid voor het begaan van een seksueel misdrijf tegen een kind.

Memorie van toelichting

Artikel 240c Sr heeft betrekking op instructies verkrijgen of geven met betrekking tot het plegen van seksuele misdrijven waarbij seksuele handelingen met of aan het lichaam van een kind beneden de leeftijd van zestien jaren wordt verricht. Het verrichten van dergelijke seksuele handelingen is, in geval de handelingen (mede) bestaan uit het seksueel binnendringen van het kind, expliciet strafbaar gesteld in de artikelen 244 en 245 Sr. Is er geen sprake van binnendringen, dan is de gedraging strafbaar op grond van artikel 247 Sr. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het geval kan het verrichten van seksuele handelingen met een kind onder de zestien jaar ook vallen onder de misdrijven omschreven in de artikelen 242 Sr (verkrachting), 243 Sr (seksuele handelingen met een bewusteloze, onmachtige of bij verminderd bewustzijn verkerende persoon), 246 Sr (aanranding) of 249 Sr (seksuele handelingen met een afhankelijke persoon). Ook deze misdrijven ressorteren onder de strafbaarstelling van artikel 240c Sr, met als voorwaarde dat een persoon is betrokken die de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt.

De voorgestelde wettelijke strafbedreiging in artikel 240c Sr bedraagt gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie. Dit strafmaximum komt overeen met het strafmaximum voor het bezit van kinderpornografie (artikel 240b Sr).

Artikel II

Inwerkingtreding vindt plaats op de gebruikelijke wijze bij koninklijk besluit. Het voornemen bestaat om de voorgestelde strafbaarstelling van artikel 240c Sr zo spoedig mogelijk in werking te laten treden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,